

Par Sociālā dienesta darbību 2019.gadā

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 11.panta 6.punkts nosaka, ka pašvaldības Sociālā dienesta uzdevums ir “administrēt pašvaldības budžeta līdzekļus, kas novirzīti sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanai”, tādēļ Sociālais dienests sniedz informāciju par budžeta līdzekļu izlietojumu un darbību 2019.gadā.

1.attēls.

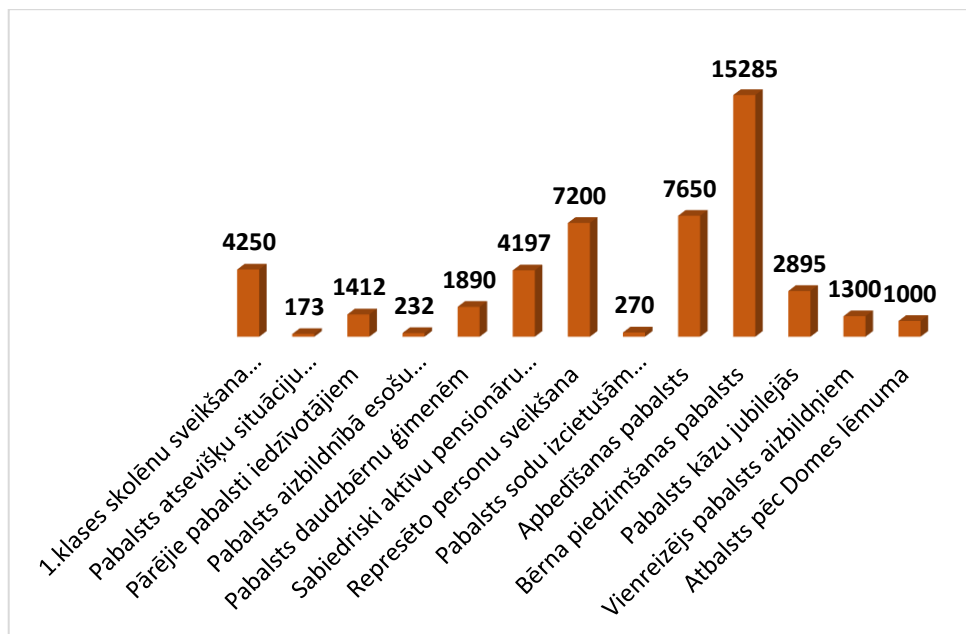
Sociālā palīdzība tiek sniegta pamatojoties uz Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu un Vecumnieku novada Domē apstiprinātajiem saistošajiem noteikumiem Nr.5 “Par sociālās palīdzības sniegšanu Vecumnieku novadā”. Sociālajai aizsardzībai (naudas un materiālais atbalsts) kopā 2019.gadā izlietoti 84052 euro, kas ir par 1318 euro vairāk nekā 2018.gadā. Vislielākais budžeta izlietojums novirzīts sociālajām garantijām, kuras ietver sevī bez vecāku gādības palikušo bērnu atbalstam, kur izlietoti 50164 euro, kas ir par 5039 euro vairāk nekā 2018.gadā. Tas ir atbalsts bērniem, kuri atrodas audžuģimenēs un kuri turpina sekmīgi mācīties pēc pilngadības sasniegšanas. 2019.gadā audžuģimenēs uzturējās 18 novada bērnu, kuru uzturam, higiēnas precēm un mīkstajam inventāram izmaksāti 39704 euro, jo katram bērnam no pašvaldības budžeta tika atvēlēti 60% no valstī noteiktās minimālās algas, t.i. 258 euro mēnesī 2019.gadā. Savukārt, pabalstos bērnam bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam, kurš sekmīgi turpina mācības, izmaksāti 5393 euro, katram maksājot 64.03 euro mēnesī, pavisam kopā tādi ir 8 bērni. Bez vecāku gādības palikušie bērni, kad sasniedz pilngadību ir tiesīgi saņemt dzīvokļa pabalstu, kas sevī ietver dzīvojamās telpas īres maksājumus līdz 50 euro mēnesī un izdevumus par komunālajiem pakalpojumiem līdz 50 euro mēnesī. Šādam mērķim izlietoti 2584 euro, kuru saņēmušas 6 personas.

Otra lielākā pozīcija, kur tiek izlietoti budžeta līdzekļi, ir dzīvokļa pabalsts 29341, kas ir par 5129 euro mazāk nekā 2018.gadā. Tas ir pabalsts, kurš paredzēts kurināmā iegādei un komunālo pakalpojumu atmaksai personām, kurām noteikts trūcīgas ģimenes (personas) vai maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss. Šo pabalstu ir saņēmušas 182 ģimenes jeb 252 personas.

2019.gadā GMI pabalsts (garantētā minimālā līmeņa) nodrošināšanai, kas ir pabalsts, kur personām ir viszemākie ienākumi un lai to saņemtu ir jāveic līdzdarbības pienākumi, tērēti 494 euro. Gada laikā GMI pabalstu saņēmušas 6 personas.

No pašvaldības budžeta, izvērtējot personas ienākumus, tiek maksāts pabalsts daļējai medicīnisko izdevumu apmaksai (slimnīcas, zobu ārstēšanai un protezēšanai, briļļu iegādei u.c. izdevumu apmaksai), kur iztērēti 3410 euro, kas ir par 743 euro mazāk nekā 2018.gadā. Atbalsts ir sniegts 54 personām.

Pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas 2019.gadā (euro)

2.attēls.

Pašvaldība no budžeta līdzekļiem vēl maksā pabalstus, kas ir **pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas**, pamatojoties uz Vecumnieku novada Domes saistošajiem noteikumiem Nr.5,, Vecumnieku novada pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas pabalsti”. 2019.gadā šim mērķim izlietoti 47754 *euro*, kas ir par 6916 *euro* vairāk nekā 2018.gadā. Visvairāk budžeta līdzekļi tērēti bērna piedzimšanas pabalstā 15285 *euro*, kuru no 01.10.2019. administrē Dzimtsarakstu nodaļa. Iepriekšējā gadā Vecumnieku novadā piedzimuši 70 bērni, kas ir par 12 bērniem mazāk nekā 2018.gadā.

72 politiski represētām personām izmaksāti 7200 *euro*, tas ir par 400 *euro* mazāk nekā 2018.gadā, jo samazinājies politiski represēto personu skaits par 4 personām.

Apbedīšanas pabalstam izlietoti 7650 *euro*. Apbedīšanas pabalsts tiek izmaksāts gadījumos, kad mirušajai personai nepienākas pabalsts no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras vai arī pabalsts ir mazāks par 430 *euro*, tad tiek piemaksāta starpība līdz minētajai summai. 2019.gadā novadā ir mirušas 139 personas.

Sociālā dienesta speciālisti sniedz ne tikai sociālos palīdzību, bet **organizē vai administrē sociālos pakalpojumus**. Sociālie pakalpojumi ietver sevī sociālo darbu, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus. Aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai izlietoti 38908 *euro*, kas ir par 11385 *euro* vairāk nekā 2018.gadā. Šo pakalpojumu nodrošina biedrība “Latvijas Samariešu apvienība”. Pērn aprūpes mājās pakalpojumu izmantoja 23 Vecumnieku novada iedzīvotāji, kas ir par 10 personām vairāk nekā 2018.gadā. Pieauguma starpība skaidrojama ar to, ka arvien vairāk šo pakalpojumu sāk izmantot Vecumnieku novada ļaudis, kuriem pēc Sociālā dienesta izvērtējuma nepieciešams aprūpes mājās pakalpojums. Vecumnieku novada Domes saistošo noteikumu Nr.2 “Par Vecumnieku novada pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtību” 31.4.apakšpunkts paredz, ka personas, kuras sasniegušas 80 gadu vecumu un kurām nepieciešams aprūpes mājās pakalpojums, to var saņemt par brīvu. Pašvaldība neapmaksā aprūpes mājās pakalpojumu 24 stundas diennaktī (tad nepieciešams ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums-pansionāts), bet ņemot vērā aprūpes līmeni, var tikt apmaksāts 4; 6; 12; stundas nedēļā.

2019.gadā 17 personas ir ievietotas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās. Vecumnieku novada pensionāri un personas ar invalīdi tiek ievietoti pensionātā „Atvasara”. Arvien biežāk iezīmējas tendence, ka bērni neveic vecāku aprūpi. Viens no iemesliem ir tas, ka bērni izbraukuši uz ārzemēm un vecākiem, sasniedzot noteiktu vecumu, kad vairs nav spējīgi par sevi parūpēties, ārzemēs dzīvojošie bērni nenodrošina šo aprūpi. Ir gadījumi, kad vecāki par bērniem nav rūpējušies un tagad bērni arī vecākus nevēlas aprūpēt.

Aprūpes un rehabilitācijas pakalpojums nepieciešams ne tikai veciem cilvēkiem, tas nepieciešams arī bērniem. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu dzīvesvietā t.i. psihologa konsultācijas saņēmuši 5 bērni, kas cietuši no prettiesiskām darbībām un 11 bērni, kuri cietuši no prettiesiskām darbībām sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēmuši krīzes centā. Šie pakalpojumi tiek apmaksāti no valsts budžeta līdzekļiem, bet administrē Sociālais dienests.

Sociālais dienests turpina administrēt asistenta pakalpojumus pašvaldībā, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem Nr.942 „Kārtība, kādā piešķir un finansē asistenta pakalpojumu pašvaldībā, augstskolā un koledžā”. Noteikumi nosaka, ka asistenta pakalpojumu var saņemt pieaugušie cilvēki ar I vai II invaliditātes grupu, pamatojoties uz Veselības un darbaspēju ārstu valsts komisijas (VDEĀVK) atzinumu par asistenta pakalpojuma nepieciešamību un bērni no 5 līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, pamatojoties uz VDEĀVK atzinumu par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem funkcionāliem traucējumiem. Šo pakalpojumu izmantoja 17 novada iedzīvotāji.

Sociālie darbinieki turpina aizpildīt personas ikdienas aktivitāšu un vides novērtējuma anketu, ja ekspertīze jāveic medicīnisko indikāciju noteikšanai pie īpašas kopšanas pabalsta. 2019.gadā aizpildītas 41 anketas. Tas ir ļoti darbietilpīgs un atbildīgs process, jo iedzīvotājiem pēc VDEĀVK izvērtēšanas tik dota iespēja saņemt īpašas kopšanas pabalstu.

Sociālais dienests administrē arī sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanu institūcijā personām ar funkcionāliem traucējumiem darba spējas vecumā, politiski represētām personām, Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem. 2019. gadā tika noformēti 17 iesniegumi, kuri nosūtīti Sociālās integrācijas valsts aģentūrai, kura pēc dokumentu izskatīšanas, pieņem lēmumu par uzņemšanu rindā sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem. Jāatzīmē, ka uz pakalpojumu nākas gaidīt gadu vai pat ilgāk.

2019.gadā Sociālais dienests ir veicis 3539 darbības, lai palīdzētu un sniegtu atbalstu novada iedzīvotājiem. 2019.gadā ir pieņemti 1158 lēmumi, kur aiz katra no tiem stāv klients ar savām vajadzībām, problēmām un gaidām. Sociālais darbinieks mēģina rast risinājumu problēmai, sniedz sociālo palīdzību vai sociālos pakalpojumus. Ir veiktas 670 apsekošanas klientu dzīves vietā, kas ir par 71 reizi vairāk nekā 2018.gadā. Apsekošana tiek veikta, lai noskaidrotu uz vietas esošo situāciju par nepieciešamību piešķirt trūcīgas vai maznodrošinātas ģimenes (personas) statusu, ko nosaka MK noteikumu Nr.299 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu.” 7.punkts. Apsekošana tiek veikta arī ģimenēs, par kurām tiek sniegta informācija un kuras atrodas Sociālā dienesta redzeslokā, lai izvērtētu apstākļus, kādi ir radīti bērna augšanai un attīstībai. Informējam, ka Sociālais dienests apsekošanu var veikt pamatojoties uz Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9.panta otro daļu, kurā teikts *“ja pašvaldība no fiziskajām personām vai institūcijām saņēmusi informāciju par personu, kurai varētu būt nepieciešams sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas pakalpojums vai sociālā palīdzība, pašvaldībai ir pienākums likumā "Par sociālo drošību" noteiktajā kārtībā pārbaudīt saņemto informāciju, izvērtēt personas vajadzības pēc sociālajiem pakalpojumiem un sociālās palīdzības un informēt šo personu vai tās likumisko pārstāvi par tiesībām un iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, kā arī kārtību, kādā sociālie pakalpojumi vai sociālā palīdzība saņemama.”*

2019.gadā novadā bija 60 riska ģimene, kurām ir jāpievērš īpaša uzmanība, jāvērtē riski, jā sastāda rehabilitācijas plāni, lai radītu bērnu augšanai un attīstībai labvēlīgus apstākļus, mācītu viņiem prasmes, iemaņas un vienkārši mīlestību pret saviem bērniem un tuvākajiem.

Sociālajā dienestā pastāvīgi notiek konsultācijas, apsekošanas, starpprofesionāļu tikšanās. 2019.gadā bija 23 starpprofesionāļu sēdes. Tas ir Sociālā dienesta, Bāriņtiesas, Valsts policijas, izglītības iestāžu, pašvaldības sabiedriskās kārtības nodaļas, psihologa tikšanās reizes, kad tiek runāts un spriests par kādu konkrētu sociālo gadījumu un katrai institūcijai tiek izvirzīti konkrēti uzdevumi, lai varētu atrisināt radušos situāciju.

Vecumnieku novada pašvaldība 26.01.2016. noslēdza sadarbības līgumu ar Zemgales plānošanas reģionu par projekta “Atver sirdi Zemgalē” īstenošanu, kur aktīva dalība tiek deleģēta Sociālajam dienestam. Minētais projekts ir deinstitucionalizācijas projekts. Uz doto brīdi pieejamās aktivitātes ir- bērni ar invaliditāti un viņu vecāki var bezmaksas saņemt “Atelpas brīža” pakalpojumu - bērna līdz 17 gadu vecumam(ieskaitot) īslaicīgai aprūpei un uzraudzībai pie pakalpojuma sniedzēja un aprūpes pakalpojumu – bērna līdz 4 gadu vecumam

(ieskaitot) aprūpei un uzraudzībai līdz 50h nedēļā bērna dzīvesvietā un bērnam līdz 17 gadu vecumam 10h. Mūsu novadā aprūpes pakalpojumu saņem 3 ģimenes. Projekta ietvaros var saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu 40 reizes bērni ar funkcionāliem traucējumiem, kuriem ir izstrādāts Individuālais atbalsta plāns un 20 reizes sociālās rehabilitācijas pakalpojumu var saņemt viņu vecāki. 2019.gadā saņemti 8 iesniegumi no bērnu likumiskajiem pārstāvjiem par pakalpojuma piešķiršanu bērnam un likumiskajam pārstāvim. 4 personas ar garīga rakstura traucējumiem saņem aprūpes mājās pakalpojumu, kuru nodrošina biedrība "Latvijas Samariešu apvienība".

Sociālo dienestu priecē tas, ka beidzot ir uzsākušies celtniecības darbi Bauskas ielā 4, Vecumnieku pagastā, kur plānojas "Dienas aprūpes centra izveidošana Vecumnieku novadā personām ar garīga rakstura un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem", kura mērķis ir sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveide un attīstība pašvaldībā, saskaņā ar apstiprināto Zemgales plānošanas reģiona deinstitucionalizācijas plānu 2017.-2020.gadam. Tur būs iespēja dienas laikā sniegt psihosociālo palīdzību, sociālo prasmju un iemaņu attīstību un brīvā laika pavadīšanas iespējas Vecumnieku novada dzīvojošām personām ar garīga rakstura traucējumiem un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem.

Gribu uzsvērt, ka sociālā darba speciālisti ikdienā veic darbības, lai palīdzētu personām, ģimenēm, personu grupām un sabiedrībai kopumā veicināt vai atjaunot savu spēju sociāli funkcionēt, taču vērosies Sociālajā dienestā cilvēks sagaida, ka tiks apmierinātas visas viņa vēlmes un vajadzības, bet nesaņemot šo gaidīto palīdzību, cilvēks ir neapmierināts, taču sociālie pakalpojumi un palīdzība tiek sniegta likuma noteiktā kārtībā, iesniedzot visus nepieciešamos dokumentus un izvērtējot reālo situāciju.

Demokrātiskas sabiedrības viens no pamatprincipiem ir palīdzēt tām personām, kuras kaut kādu iemeslu dēļ pašas netiek galā un mums kā sabiedrībai ir jābūt saprotošai, iejūtīgai un atbildīgai, jo mēs nekad nevar zināt, vai kādreiz nebūsim šo personu skaitā.

Cerot uz savstarpējo sapratni!

Sociālā dienesta vadītāja

I.Jankeviča